

SLAVONIEC.

Političen list za slovenski narod.

• Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
 • V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
 • Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedijca, Semeniške ulice št. 2, II., 23.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 214.

V Ljubljani, v sredo 18. septembra 1889.

Letnik XVII.

Slavnost v Sarajevu.

Kakor že znano našim čitateljem, bila je minolo sobota v Sarajevu posvečena prvostolna katoliška cerkev. Tem povodom je „Obzor“ priobčil zanimiv članek, iz katerega povzamemo naslednje:

Naš hrvatski in srbski narod v Bosni in Hercegovini je po veri razdeljen v dve skupini: krščansko in muhamedansko. Prva je zopet razdeljena v dvoje veroizpovedanj: rimskokatoliško in iztočno-pravoslavno. Po popisu l. 1885. je bilo prebivalstva v obeh deželah 1,336.091, kristijanov 837.038, in sicer 571.250 pravoslavnih, 265.788 katolikov, 492.710 muhamedancev, 5805 židov in 538 drugih veroizpovedanj. To krščansko in muhamedansko prebivalstvo je razsejano po celi deželi; vendar imajo muhamedanci večino v tuzlanskem in sarajevskem, pravoslavni v banjaluškem in biščanskem in katoliki v travniškem in mostarskem okraji.

Ta razlika vere v Bosni in Hercegovini je faktum, ki se ne dá tajiti in s katerim se mora računati. Te razlike nismo mi storili, marveč smo jo podedovali od davne minolosti. Kolikor se more seči v preteklost, bilo je prebivalstvo razdeljeno v dve cerkvi: zapadno in vzhodno, in razkol teh dveh cerkev je sedanje prebivalstvo podedovalo z vsemi posledicami.

Katoliki Bosne so imeli svojo škofijo že v XI. stoletju. Tri stoletja pozneje so bosanski škofje dobili od hrvatskega vojvode Kolomana veliko posestvo v dolnji Slavoniji, namreč djakovaško, ter so od polovice XIII. stoletja večkrat ondi stanovali; prebivanje v Djakovu je bilo pogostejše, ko so bili verski boji med kristijani in bogomili. Za časa turškega zasedenja je bilo ondi stalno bivališče. Zaradi tega ima djakovski škof še vedno naslov bosanskega škofa.

Ker je bil torej bosanski škof vedno odsoten, namreč v Djakovu, bila je uprava katoliške cerkve v Bosni in Humu (Hercegovina je v prvi polovici XV. stoletja iz Huma postala) izročena tamošnji frančiškanski provinciji, ki je vodila skrb za katoliško prebivalstvo po svojih vikarijih ali škofovskih

namestnikih. To je bilo tudi v Slavoniji, ko je po bitki pri Mohaču (1526) prišla pod turško oblast. Tudi tu so frančiškanski vikarji izvrševali škofovsko oblast.

Po osvobojenji Slavonije je bila bosanska škofovska stolica ustanovljena v Djakovu, toda oblast njena ni bila razširjena tudi na Bosno, ki je ostala še turška dežela. Katoliško dušno pastirstvo so oskrbovali oo. frančiškani, oziroma škofovski vikarji, ki so bili „episkopi in partibus“ ter odvisni od rimske kongregacije „de propaganda fide“.

Tak položaj dežele, t. j. katoliškega prebivalstva, z ozirom na upravo cerkve imenuje se po cerkvenem pravu izjema, ki sme le tako dolgo trajati, dokler trajajo izjemne okolnosti. Te izjemne okolnosti v Bosni in Hercegovini, tako so mislili v Rimu in na Dunaji, so ponehale, ko je krščanska država zasela oni dve turški deželi.

Torej je naravno, da se je za prebivalstvo, ki šteje blizu 270.000 duš, postavila v Bosni katoliška hierarhija, kar samo na sebi gotovo ni naperjeno proti nobeni drugi veri. Bivši hierarhiji iztočno-pravoslavne cerkve pridruži se sedaj katoliška hierarhija, ki ni nova v onih deželah, temveč le na novo ustanovljena.

Kakor je resnica, da je v Bosni in Hercegovini dovoljno število katolikov, ki so vero svojih očetov ohranili skozi turško gospodstvo, da je ondi dosti katolikov, katerih rešitev nujno zahteva hierarhijski red, tako je ondi po sebi prenehalo izjemno stanje katoliške cerkve. Da je ustanovljena nadškofija z dvema škofijama, v stvari sami ničesa ne premeni, kakor ko bi bila ustanovljena sama škofijska stolica. To je vprašanje uprave in njenih potreb.

Z novoposvečeno prvostolno cerkvijo je katoliška hierarhija bosanska dobila videz znak svojega obstanka. Ko je bila v Sarajevu ustanovljena nadškofijska stolica, nastalo je vprašanje o zidani primerne cerkve. Sarajevo ima po popisu l. 1885 vkupe 26.268 prebivalcev, od teh je katolikov 3326, pravoslavnih 4431, mohamedancev 15.787, židov 2618, drugih 206.

Že za sarajevsko katoliško prebivalstvo je bilo treba primerne cerkve, ki je ob jednom prvostolna za celo deželo in se je torej z ozirom na to morala primerno zgraditi gledé prostora in sijaja.

Ko se radujemo tem povodom ter čestitamo bosanskim katolikom, da so dobili dostojen dom božji, moramo izraziti tudi svojo željo in nado, da bodo naši bratje obeh cerkev vedno imeli pred očmi, da je ta cerkev prebivališče Boga ljubezni. Vsi so sinovi jednega mučeniškega naroda, jedne skozi stoletja težko skušane domovine. Božji Sin je trpel za vse narode ter žigosal licemerce, ki pod plaščem vere iščejo svoje samopašne namene. Samo takim licemerem more biti katoliška prvostolna cerkev v Sarajevu „kamen izpodilke“. Vsaka krščanska oblast mora računati s tamošnjim katoliškim prebivalstvom ter podpirati njegove duhovne koristi.

Tem vrsticam dostavimo le še eno željo, da bi katoliška katedrala pokazala potom ljubezni pot do sporazumljenja med Srbi in Hrvati, ki naj bi bili bratje po krvi in pravi veri.

K organizaciji okrajnih bolniških blagajnic.

Znano je pravilo, da je najboljša skušnjava kategera-koli zakona praktično življenje.

Pred vsem imamo danes v čislj bolniške blagajnice, o kojih smo v prejšnjih člankih pojasnili namen in blag smoter tega novega zavoda. Istina je, da je med delavci ni kočljivejše stvari, nego način, kako se gospodari z njihovimi prištedki, in to zlasti velja v slučajih boleznj. Nova postava z dne 30. marca 1888. l. sicer nujno in strogo ustanavlja, kako in kaj se ima vršiti z delavskimi novci, toda kar je tu govorece o paragrafi postave, vse to ostane lepo na papirji!

Da se pri nas nobena socijalna institucija brez kritike, brez nasprotij in vsakršnih sitnostij ne udomači, nam potsem ni čudno.

LISTEK.

Pripovedke za narod.

Ruski spisal Lev Tolstoj; prevöl M. V.

Česa treba človeku, da živi?

„Mi vémo, da smo prešli iz smrti v življenje, ker ljubimo brate; kdor ne ljubi brata, biva v smrti.“ I. list. Jan. III. 14.

„A kdor ima obilje na svetu in, videč brata svojega v potrebi, zapira temu svoje srce: kako biva v tem ljubav božja?“ III. 17.

„Deca! ljubimo ne z besedo ali jezikom, marveč z dejanjem in v resnici.“ III. 18.

„Ljubav je od Boga, in vsakdo, ki ljubi, rojen je iz Boga in pozná Boga.“ IV. 7.

„Boga še nikoli nikdo ni videl. Ako ljubimo drug drugega, Bog je v nas.“ IV. 12.

„Bog je ljubav, in kdor biva v ljubavi biva v Bogu in Bog v njem.“ IV. 16.

„Kdor govori: Ljubim Boga, a brata svojega črti, lažnik je, kajti kako more, ne ljubeč brata svojega, katerega vidi, ljubiti Boga, katerega ne vidi?“ IV. 20.

I.

Živel je čevljar z ženo in otroci pri mužiku na stanovanji. Ni doma svojega, ni zemlje ni imel, živil se je z družino vred s čevljarškim rokodelstvom. Kruh je bil drag, a delo cenó, in kar prisluži, to

zajé. Čevljar in žena sta imela le jeden kožuh in še ta se jima je iznosil v cunje, in drugo leto odpravil se je čevljar kupit ovčín za novi kožuh.

Na jesen zbralo se je čevljarju nekaj novecev: trije rublji ležali so v ženinej skrinji, a pet rubljev in petindvajset kopejk bilo je še pri mužikih v selu.

In v jutro odpravil se je čevljar v selo po kožuh. Oblekel si je ženino jankovo kurtko, vatovano, na srajco, po vrhu suknen kaftan, vzal one tri rublje v žep, ulomil si palico ter odšel po zajtrku. Misli si je: „Pet rubljev dobodem od mužikov, priložim svoje tri, nakupim ovčín za kožuh!“

Čevljar je prišel v selo, vstopil k jednemu mužiku, — ni ga domá. Žena mu je obetala, da mu pošlje v jednem tednu moža z denarjem, a denarja ni dala. Šel je k drugemu, — mužik se je izgovarjal, da denarja ni, dal je le dvajset kopejk za podšiv čevljev. Čevljar je ménil vzeti na dolg ovčine. V dolg ni privolil strojar.

„Denarce prinesi,“ — pravi, — „potem si izbiraj, kakor ti drago, to že vémo, kako se na dolg jemlje.“

Tako čevljar ni ničesa opravil; dobil je le dvajset kopejk za podšiv, vzal je pri mužiku stare klobučinaste škornje, da je obšije s kožo.

Čevljar se je jezil, izpil vodke za vseh dvajset

kopejk, ter šel domov brez kožuha. Čevljar stopa po poti, z jedno roko trka s palico po zmrzlem blatu, a z drugo roko maha s klobučinastimi škornji ter se razgovarja s seboj samim:

„Jaz sem,“ — pravi, — „topel i brez kožuha. Izpil sem ga merico in sedaj mi igra po vsch žilicah. In tudi kožuha mi ne treba. Grem, pozabivši gorjé. Kakov človek sem! Ali mi je kaj? Proživim i brez kožuha. Meni ga nikoli ne treba. Samo — baba je sitna. To je žalostno: ti mu delaj, a on te vodi za nos. Le počakaj: ako mi ne prineseš denarcev, snamem ti čapko, snamem ti jo, za Boga! Pa kaj bo to! Po dve grivni dajé! No, kaj počni z dvema grivnama? Izpij — jedino! Pravi: „sila“. Tebi je sila, a meni pa ni sila? Ti imaš dom in živino, a jaz imam same roke; ti imaš svoj kruh, jaz pa ob kupljenem živim: vzemi, odkoder hočeš, za teđen dnij mi daj tri rublje za kruh. Pridem domov, kruh je pošel. Izdaj zopet poldrugi rubelj. Daj mi, kar je mojega.“

Čevljar stopa tako proti cerkvici, gleda: za samo cerkvico se nekaj béli. Jelo se je že mračiti: čevljar gleda, a ne more razločiti, kaj je. Kamena, — misli si, — „tu ni bilo takega. Živinče? Živinčetu ni podobno. V glavo je podobno človeku, nekaj belega je. A kaj bi človek tu delal?“

Izvirni dopisi.

— V Sarajevu, 14. septembra. Mogočno utriplje danes srce vsakemu bosanskemu katoličanu. Krasna prvostolna cerkev nadbiskupije Vrhbosanske, sozidana z velikodušnimi darovi mladane cele Avstrije, stare in nove, bila je danes z velikim sijajem pri krasnem vremenu posvečena službi Gospodovi. Če sv. ceremonije posvečevanja katoliških cerkvâ mogočno in pretresljivo vplivajo na vsakega vernika, morete si, dragi rojaki moji, misliti njih velikanski vtisek na naše tukajšnje sobrate, ki so do najnovjših časov živeli v cerkvenih obzirih v jako revnih odnošajih. Vi, dragi Slovenci, gledate skoro na vsakem griču mile cerkvice, občudujete po mestih in vaseh krasne hiše božje; a tu so bile do najnovjših časov katoliške cerkve jako redke in kar jih je bilo, niso bile vredne hiše božje. Danes pa se je posvetila službi Gospodovi krasna cerkev, sozidana v gotskem slogu po načrtih in pod vodstvom mladega Hrvata Vaniasa.

Videl sem posvečevati že več cerkvâ, a s takim sijajem pri tolikem navdušenju vernikov, še nijedne. Iz cele Bosne, iz vsega slovanskega juga došli so cerkveni dostojanstveniki, veliko število duhovnikov in na tisoče vernikov iz cele Bosne, veselit se prelepih praznikov 14. in 15. septembra. Biskup djakovski, Juraj Strossmayer, knezoškof ljubljanski, Jakob Missia, s tajnikom dr. Lesarjem, biskup senjski, doktor Juraj Posilović, biskup banjalučki, Marijan Marković, kapitularni vikar mariborski, Franc Kosar, stolni dekan mariborski, Ignacij Orožen, opat Höpperger iz Zagreba pripeljali so se z mnogimi duhovniki že v četrtek popoludne. Na mnogih postajah bilo je zbranega mnogo naroda, ki je z navdušenjem pozdravljal imenovane cerkvene dostojanstvenike. Na sarajevskem kolodvoru pozdravil jih je nadbiskup dr. Josip Stadler s svojimi kanonici. Od južne strani došli so biskup hvarski, P. Fulgencij Carev, biskup kotorski dr. Trifon Radoničić, biskup mostarski, oče Pashal Buconjić in provikar biskupije trebinjske, Lazar Lazarović. Vseh duhovnikov došlo je gotovo do 80, 2 opata, 4 kanoniki, več profesorjev, največ seveda bosanskih in hercegovskih franjevcov, mnogo duhovnikov iz Hrvatske, Slavonije in Dalmacije.

Posvečenje cerkve se je izvršilo v lepem redu. Cerkev in glavni oltar presv. Srca Jezusovega posvetil je biskup Buconjić, ker je apostolski nuncij nadškof Galimberti zadržan priti, desni stranski oltar sv. Cirila in Metoda biskup Marković in levi stranski oltar blažene Device Marije knezoškof ljubljanski dr. Missia. Slovesno sv. mašo je pel in imel nagovor do ljudstva na trgu pred cerkvijo biskup Buconjić. Med slovesno mašo pa sta imela tihi sv. maši posvetitelja stranskih oltarjev škofa Marković in Missia. Sv. opravilo je trajalo od 8. do 1/2 ure. Med slovesno sv. mašo je pel zbor tukajšnjega pevskega društva. Ob 5. uri popoludne pa so peli pod vodstvom P. Brixi-ja T. J. gojenci travniškega nadbiskupskega deškega semenišča litanije presv. Srca Jezusovega.

Jutri, dne 15. septembra se bode preneslo presveto R. Telo iz stare pol lesene, pol ilovnate cerkvice v novo prestolnico. Procesije se bode tudi vdeležil poglavica zemlje baron Appel z državnimi in vojniškimi oblastmi. Maševal bode jutri slovesno sv. mašo nadškof Stadler, ki bode tudi govor imel. Po sv. maši bode še dal pred cerkvenimi glavnimi vratmi slovesen blagoslov, zajedno od vseh biskupov. Petje bodo jutri oskrbeli gojenci nadškofijskega deškega semenišča. Bog daj lepo vreme! (Sedaj ob 10. uri zvečer je jelo deževati.) Jutri se bodo prvič oglasili vsi zvonovi skupaj, darovani od ljubljanske škofije! Nekoliko nizko visé, zato se ne slišijo daleč po mestu.

Iz Savinjske doline, 16. septembra. (Biserna sv. maša v Šentjurju.) Takošne svečanosti, kakoršna je bila véčera na praznik sl. Imena Marijinega v Šentjurju pod Tabrom, takošne v Savinjski dolini še nihče ne pomni. Prečast. g. Franc Globočnik, knezoškofijski duhovniški svetovalec, z zlatim križcem za zasluge odlikovan, mnogoletni župnik šentjurski, obhajali so slovesno svojo „biserno“ ali, kakor ljudstvo pravi, „tretjo“ novo sv. mašo. V krogu najboljših svojih prijateljev in častilcev stopili so véčera pred božji altar, Gospodu se zahvalit, da jim je dal preživeti že nad šestdeset let v duhovniški službi. Rojeni v Braslovčah dne 14. novembra 1805, bili so dne 8. septembra 1829 v mašnika posvečeni ter so že pred desetimi leti prav ta praznik Marijin obhajali slovesno svojo zlato sv. mašo.

Zvesto udani farani storili so, kar jim je bilo le mogoče, ta praznik dostojno slaviti. Par dni pred praznikom že stavili so fantje mlaje in slavoloke, dekleta pa so vence in šopke vila. „Slavnostni odbor“ priredil je v soboto večer mirozov z godbo in petjem, slovesen obhod z lučicami po vasi, ki je bila vsa razsvetljena in zastavami okrašena, ter je dal streljati iz topičev, da je mogočen jek odmeval od kranjskih mejnikov do koroških mejašev.

V jutro slavnostnega dne imeli so zarano božjo službo šentjurski rojak prečast. g. Karol Hribovšek, špirituval duhovnišnice mariborske, ki so v svojem mičnem govoru farane pripravljali na dostojno in bogoljubno praznovanje te prereditve dogodbe. K „biserni sv. maši“, pri kateri so besedo božjo oznanovali izvrsten cerkveni govornik in najbolj poljuden pridigar prečast. g. Jakob Bohinc, knezoškofijski konzistorijalni svetovalec in dekan braslovški, zbralo se je bilo do 15 prečast. gg. duhovnikov od blizo in daleč. Med temi videl si prečast. g. Krištofa Kanduta, stolnega župnika in korarja iz Maribora; prečast. g. Jožefa Jeraja, častnega kanonika in predstojnika dekanije celjske; prečast. gosp. A. Hajšeka, dekana bistriškega, kakor že zgoraj omenjene gospode, potem č. gg. župnike dekanije braslovške ter še nekoliko mlajših gg. duhovnikov. Sleherni se je čudil krepkemu glasu, s katerim so preč. g. zlatomašnik svojo biserno sv. mašo peli. Bog jih ohrani do skrajne meje človeškega življenja. Tako ostane braslovška staroslavna dekanovina splošnjega pomanjkanja duhovnikov — vsaj nekaj časa še — obvarovana.

Slava pa tudi vrlim šentjurčanom in njihovim pridnim sosedom, ki so to biserno sv. mašo povzdignili v lep krščanski praznik, ki bo ostal poznim rodovom v preblagem spominu. P. Nuže.

Dnevne novice.

(Potrjena deželna postava.) Presvetli cesar je potrdil z Najvišjim odlokom z dne 22. avgusta od kranjskega deželnega zbora sklenjeni postavni načrt gledé varstva divjačine.

(Iz Senožč.) Prav prijetne in gorke dneve smo imeli, da smo lahko otavo in krompir spravili; krompir pa močno gnije. Ozirnega in jarega žita se je malo pridelalo, zanašali smo se na ajdo, ki je obilo žetev obetala. Ali v nedeljo zvečer se je oglasila burja, prav občutljiv mraz napravila, pa tudi ajdo osmodila in zrnje otrešla. Vse žalostno gleda v prihodnost, ker sadja ni, žita ni, zaslužka tudi ne, še celo lovcu se pritožujejo, da zajcev ni. — Muogim gospodom dobro znana gostoljubna mati Marija Može iz Dolenje vasi je po dolgi, mučni boleznici dne 14. t. m. umrla. Pogreba se je mnogo domačega in vnajnega občinstva vdeležilo. Naj v miru počiva!

(S Šenturške gore.) 17. septembra: Zima se nam bliža, dasi bo pratika nam 22. dan t. m. še-le jesen napovedala. Danes zjutraj je bilo vse belo slane po naši gori in je ajdo, ki je pričela še-le dobro nastavljeti zrnje, popolnoma posmodila ter nam gorjancem izpred nosa vzela ljubi kruhek kmetiški. A tudi doli na polju je videti slane, kakor bi bil sneg pobelil zemljo. In ko sem véčera popoludne na Vižancah, v okolici cerkve, posvečene sv. Ambrožu, iskal in nabiral mikroskopskih glivec, je celo sneg naletaval. Sneg v tem času v taki nizavi je vendar veliko prezgodaj. Naši gorjanci prerokujejo po znamenjih, ki je opazujejo v prirodi, zgodnjo, huđo zimo z obilnim snegom. No, kdor bo doživel prihodnje spomladi, bo že zvedel, kakošni vremenski preroki so naši gorjanci.

(Nekaj za nemški „šulferraju.“) Prijatelj nam piše: Vprašam Vas, kakó bi se mogla preprediti nadležnost, s katero pruski Nemci vedno pri nas podpore iščejo za nove šole, cerkve itd.? V novjšem času so začeli še podobica pošiljati s prošnjo, da bi se jim poštnine proste vračevalo, ko bi se ne mogle spečati za njihove namene. Ali se ne sramujejo, da pri nas revnih Slovencih iščejo pomoči! „Deutscher Schulverein“ — hie salta, pa pusti naše slovenske otroke!

(Omnibus) bode vozil med Rakekom in Ribnico vsak dan, pričéni dne 21. t. m. Z Rakeka se bode odpeljal ob 3. uri zjutraj in prišel v Ribnico ob 9. uri; iz Ribnice se bode vračal ob 1. uri popoludne in prihajal v Rakek okoli 8. ure zvečer.

(Boj med cigani.) V nedeljo so trije cigani godli v neki krčmi blizu Lake na Štajerskem. Ker so se prenapili, sprli so se in stopili iz krčme gredeč

v pozni noči. Eden teh postopačev imenom Gartner je potegnil dolg nož ter tovariša Ambroža Grilla trikrat sunil v trebuh, Rajmunda Grilla v roko, glavo in trebuh. Oba ranjena sta v ponedeljek umrla. Morilec je zbežal. Ciganski sodrži oblastva sploh premalo na prste stopajo. V mnogih krajih ljudje še življenja niso varni pred njimi.

(Rendičev kip fra. Andrije Kačića - Miošića.) Poroča se „Obzoru“ iz Trsta: V dvorani stare borzne palače v Trstu je izložen kip iz bron neumrlega pesnika fra. Andrije Kačića - Miošića, modelovan od vrlega umetnika Ivana Rendića, vlit na Dunaji. V desni roki drži pesnik pero, a z umom in duhom zamislil se je v bojne krščansko-turške dogodjaje, katere misli opevati na dolgi pôli papirja, katero drži v levi roki. G. Rendić je s tem novim delom zopet pokazal svojo umetniško nadarjenost. Duhoviti umetnik je pokazal siromašnega fratra v njegovi opravi in naravi, in to je ravno umetnost, s takimi sredstvi narediti globok vtis. Kip bodo v kratkem prepeljali v Makarsko, kjer ga bodo postavili. Čudno je le to, da vlada dela velike zapreke odkritju tega spomenika, ki ga hoče hvaležni narod postaviti prvemu učitelju priprostega naroda.

(Nova hrvatska bukvarna.) Iz Zagreba se nam poroča, da so ondi ustanovili na Jelačićevem trgu v Pongračevi palači novo bukvarno z vknjiženo firmo „Knjižara dioničke tiskare“. Ta bukvarna se bode v prvi vrsti bavila z izdavanjem koristnih knjig. Kakor čitamo v naznanilu, osnovali so bukvarno možje iz kroga, ki je preporodil hrvatski narod, založil in vzdrževal narodna neodvisna politična glasila ter postavil toliko narodnih zavodov.

(Slovenski Pravniki) ima v 9. številki naslednjo vsebino: 1. Prof. Vojnović: „Nova teorija o temelji zaštite posestne.“ 2. „O notarjih sli beležnikov.“ 3. Dr. Fr. Zupanec: „Iz sodno-zdravniške prakse.“ 4. „Iz pravosodne prakse.“ 5. A. Kupljen: „Male pripomnje k načrtu občinskega reda in deloma občinskega volilnega reda za vojvodino Kranjsko, ki je vis. dež. zboru v pretres izročén.“ 6. „Književna poročila.“ 7. „Drobne vesti.“

(Koroških bukvic) slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas sta izšla 14. in 15. snopič; izdaje in zaklada Filip Haderlap, tiska I. Krajec.

(Umrlo) je v Ljubljani od 8. do 14. septembra t. l. 21 oseb, in sicer 8 moškega in 13 ženskega spola; med temi v deželni bolnišnici 5, v hiralnici 1, v mestni revni hiši 1. — Rojenih je bilo ravno v tem času 20 otrok, med temi 8 moškega in 12 ženskega spola.

Raznoterosti.

— Prihodnje ljudsko številjenje. Deželnim vladam je zaukazano, da pregledajo in popravijo imeua krajev, hišnih števil in krajevni razvrstitev, sploh da vse pripravijo, kar je potrebno za ljudsko številjenje.

— Primanjkljeje rimskega mesta. Véčera so se v rimskem zastopu pričele razprave o proračunu za leto 1890, ki izkazuje primanjkljeje šestih milijonov. Pravijo, da bo vlada prihodnjemu parlamentu predložila postavo, ki bo tirjala nove kredite za rimsko mesto. Morda so tega deficita tudi duhovniki in vera krivi?

— Splošnji evropski štrajk. Na nekem delavskem shodu v Brnu so vodje naznanili, da se bo začetkom maja prihodnjega leta uprizoril splošen štrajk v dosego normalnega delavskega dne 8 ur, ter so pozvali zborovanje, naj se v ta namen osnuje in pripravi.

— Mejangleškimi vojaki v Egiptu je šest odstotkov častnikov in deset odstotkov moštva zbolelo.

— Kaznovana neusmiljenost. Pred nekaterimi dnevi sta v Hamburgu sredi noči dva gospoda poklicala nekega tamošnjega zdravnika ter ga prosila, naj gré pomagat človeku, ki leži ponesrečen v sosednjih ulicah. Toda zdravnik je odurno odgovoril, da to ni njegova dolžnost, naj le poiščeta redarstvenega zdravnika. Posrečilo se jima je po težavnem iskanji dveh ur, da sta dobila redarstvenega zdravnika, ki je prihitel na lice nesreče ter ukazal ranjena prenesti v bolnišnico, ker mu na ulicah ne more pomagati. Drugi dan je zvedel neusmiljeni zdravnik, da je dotični ponesrečenec — njegov sin, ki je ležal dve uri v cestnem prahu brez pomoči.

— Račun. Neki črevljarški učencec je zvečer po končanem delu sedel v kôtu, jedel svoj kruh, ter štel na prste. — „Kaj računiš?“ vpraša ga mojster. — „Štel sem, koliko zlobnih bab je v hiši.“ — „No, in koliko jih je?“ — „Z mojstrinjo sedem.“ — „Mojster se raztogoti ter mu dá gorko zaušnico.“ — „Ne, ne,“ — zakliče učencec, — „zmotil sem se, brez mojstrinje jih je šest.“

— Enoinosedemdeset milij v eni uri. V Ameriki, tako piše "Iron", skušajo hitrost vlakov vedno bolj povečati, kajti pri nikomur ni več kakor pri Američanu veljavni izrek: Čas je zlato. Nedavno je neki vlak s petimi vozovi v dveh urah 59 min. prevozil 1483 angleške milje, pri tem so tudi vračunjeni prestanki na raznih postajah. Pravcata hitrost je bila 563 angleške milje. V tem pa ga je prekosil vlak, ki je pred nekaterimi tedni na Peunsylvania Rood med trdnjavo Wayne-om in Chicagom prevozil v eni uri 71 angleških milj (17 3/4 nemških milj).

Telegrami.

Dunaj, 18. septembra. „Armeeverordnungsblatt“ objavlja premeščenje fem. vodje Würtemberskega (lvovskega kornega poveljnika) za poveljnika tretjemu koru v Gradei; fem. Schönfeld (Gradeo) je imenovan za poveljnika drugemu koru na Dunaji, poveljnik prvega kora, konjiški general princ Windischgrätz, je postavljen kot poveljnik enajstega kora v Lvov, fem. baron König (Dunaj) za generalnega nadzornika pehote. Premeščena sta fml. baron Reinländer kot poveljnik desetemu koru v Premislu in fml. grof Grüne kot poveljnik osmega kora v Pragi. Fml. pl. Krieghammer je imenovan za poveljnika prvemu koru v Krakovem.

Cesar je povodom bodoče službene petdesetletnice v priznava v vojski kakor miru izvrstnega in izbornega službovanja veliki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo podelil vitezoma križca: fem. Catty-ju, Schönfeldu; veliki križ Leopoldovega reda: fem. baronu Salis-Sogli-u; red železne krone prvega razreda: predsedniku vojnega nadsodišča baronu Döpferju. Fml. Cziharz pl. Lanerer je izbran za trdnjavskega poveljnika v Krakovem.

Dunaj, 18. septembra. „Wiener-Zeitung“: Finančni minister je evidenčnega nadzornika Ivana Macaka v Ljubljani imenoval za evidenčnega višjega nadzornika v Trstu.

Budimpešta, 18. septembra. Kálnoky je zjutraj došel.

Hanovera, 18. septembra. Ruski prestolonaslednik je povrnil se od vojaških vaj po noči došel ter se takoj odpeljal v Altono.

Za popravo starinske kapelice pri sv. Petru na Trebelnem so dosedaj darovali:

Pri cerkvenem darovanju sv. Štefana dan	28 gld. 20 kr.
Na št. Jančev dan zložili gospodje v Mokronogu	7 „ 28 „
Preč. g. Mat. Absee, farni oskrbnik v Hotiču	10 „ — „
Jan. Dolensek, pos. v Sp. Lankniu	10 „ — „
Frano Piškur, pos. na Trebelnem	10 „ — „
Frane Kepa, pos. v Sp. Zabukovji	10 „ — „
Preblag. g. I. Žagar, stotnik (za sedaj)	5 „ — „
Preč. g. Matej Freluh, dekan v Trebnjem	5 „ — „
„ Jan. Dovič, župnik v Mirnipeči	5 „ — „
„ Leop. Picigas, kapelan v Mirnipeči	5 „ — „
„ Jan. Germ, župnik v Skocejanu	5 „ — „
„ Jožef Borštinar, kapelan v Skocejanu	5 „ — „
Blag. g. L. Golia, c. kr. okr. sodnik v Trebnjem	5 „ — „
„ Tandler, knjigotrdlec v Novem mestu	5 „ — „
„ R. Michelčič, trgovec v Zagorji p. Savi	5 „ — „
„ Jožef Sular, pos. na Mirni	5 „ — „
„ Josip Hudč, trgovec v Mirnipeči	5 „ — „
Družina Rus-ova	8 „ — „
Jan. Klemenčič, trgovec na Trebelnem	5 „ — „
Frane Žagar, trgovec na Trebelnem	5 „ — „
Frane Tomič, pos. na Trebelnem	5 „ — „
Ant. Miklavčič, pos. na Trebelnem	5 „ — „
Jože Žagar, posestnik na Brezji	5 „ — „
Anton Miklič, župan	5 „ — „

Jan. Kocjan, zasebnik	5 „ — „
Jan. Dolensek, pos. v Sr. Lankniu	5 „ — „
Sošolei zložili 6. avg. v Ljubljani	13 „ — „
Več fantov skupaj	4 „ — „
Preč. g. M. Malensek, mestni župnik v Ljub.	3 „ — „
„ Jan. Golob, kapelan v Skocejanu	3 „ — „
Marija Stravs v Mokronogu	5 „ — „
Franiška Barbo na Trebelnem	3 „ — „
Č. g. Val. Aljančič, mestni kapelan	2 „ — „
„ Andrej Karlin, mestni kapelan	2 „ — „
„ Jan. Bizjan, kurat v Begunjah	2 „ — „
Blag. g. I. Fischer, c. kr. notar v Mokronogu	2 „ — „
„ Weinberger, pos. v Zagorji p. Savi	2 „ — „
„ Jan. Belce, trgovec v Belcerkvi	2 „ — „
„ Ant. Sular na Mirni	2 „ — „
„ Frane Penca, pos. v Mokronogu	2 „ — „
Jan. Šporar, krmar v Česnjicah	2 „ — „
Matija Nahtigall, pos. v Česnjicah	2 „ — „
Anton Nahtigall, gostilničar na Trebelnem	2 „ — „
Anton Gregorič, pos. v Gor. Lankniu	2 „ — „
Jan. Zakrajšek, pos. v Dol. Zabukovji	2 „ — „
Anton Skok, kupec	2 „ — „
Martin Klemenčič iz Kamnega potoka	2 „ — „
Jerica Lesjak, pos. v Novem mestu	2 „ — „
Ana Metelko, zasebnica	2 „ — „
Ana Miklič	2 „ — „
Jan. Nadu	1 „ 30 „
Neža in Lojza Kos iz Gor. Lanknie	1 „ 50 „

Skupaj 205 gld. 08 kr.

(Dalje sledi.)

Zahvala.

Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost, izreči najtoplejšo zahvalo gospodom dijakom, pevcom in igralcem, posebno pa gospodu Kapusu za njegov trud kot pevovodji, za izborno petje in igranje, katero so priredili v korist tukajšnjega „Bralnega društva“.

Odbor „Bralnega društva“ v Selcih.

Umrli so:

14. septembra. Neža Puderžaj, gostija, 73 let, Karlovska cesta 7, vsled raka. — Jožefa Baveon, stolarjeva hči, 7 mes., Dunajska cesta 7, driska.

V bolnišnici:

11. septembra. Lucija Mladuč, delavka, 46 let, jetika. — Urša Kastelič, gostija, 24 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 18. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	5 33	Surovo maslo,	78
Jecmen,	4 66	Jajce, jedno	2 5
Oves,	2 83	Mleko, liter	8
Ajda,	5 —	Goveje meso, kgr.	54
Proso,	4 66	Telečje	52
Koruza,	5 —	Svinjsko	60
Krompir,	2 32	Kostrunovo	34
Leča,	12 —	Pišanee	35
Grah,	13 —	Golob	17
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	90	Slama,	2 32
Mast,	70	Drva trda, 4 mtr.	6 45
Špeh svež,	58	„ mehka, „	4 20

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

K Lepota zob. **Nova ameriška zobna glicerol-crème** (preskušena od zdravstvene oblasti)
KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,
 c. kr. dvorni zalagatelj
 na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr. V Ljubljani pri lekarnarjih Erasmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju. Iv. Svobodi, pl. Trnkoczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (3-6)

M. Gerber v Ljubljani (Jos. C. Gerber)

priloga za šolsko leto 1889/90

knjige za ljudske šole, kakor tudi vsakovrstno šolsko pisalno in risarsko orodje.

↳ **Izkazi o šolskih knjigah dobivajo se brezplačno.** ↳

(5-4)

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenege na Koroškem, odlična krepična pijača, katera se zlasti radi močne sebine lithija (Lithion) priloga kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zaloga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (35)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
17	7. u. zjut.	739.2	2.6	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	736.2	11.8	sr. svzh.	del. jasno	
	9. u. zveč.	736.6	6.2	sl. vzh.		

Srednja temperatura 6.9° za 6.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

18. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 60 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	84 „ 65 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 65 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 45 „
Akcije avstr.-ogorske banke	913 „ — „
Kreditne akcije	305 „ — „
London	119 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleon.	9 „ 50 „
Cesarski cekini	5 „ 69 „
Nemške marke	58 „ 62 1/2 „

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firncežev, lakov
 in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
 MAJAN KDH JERSE,
 za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiš št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rešeno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupee so oljnate barve v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najčisteje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)
 Cenike na zahtevanje.

Prostovoljna razprodaja.

Podpisana daje slavnemu občinstvu na znanje, da bode v torek dné 24. sept. t. l. na svojem posestvu v Medvodah in na Svetji iz prostovoljne roke pri očitni dražbi prodajala

vsakovrstno blago in orodje

kot n. pr.: okoli 600 stotov mrve, blizo **400—500 veder vina,** malih in velikih sodov za 3000 veder, raznovrstnih težkih in lahkih vozov, veliko konjske in volovske oprave, **suhega lesa** za mizarska in kolarska dela, verig in druge železnine ter sploh različnega gospodarskega orodja itd.

(3-2) Maria Jamnik p. d. Tosenca.